

клало билки чемерлики; А ѿ (чаша) иепи, дремка го навали. *М. 101.* **Въ средн.** знач. употреблю, употребляю усилие: Фултонъ цѣлы седьмь години залѣгалъ да ся труди на живописаніе и да навали да прочита книги, въ кои-то ся приказва за това искусство. *Л. Д. 1875 р. 45.* Въ Псковъ Пушкинъ колко-то прѣсѣдѣ навалише наймного да изучи научно Русскѣ тѣ исторії. *Л. Д. 1875 р. 75. 2)* (о пароходѣ) приваливаю, приближаюсь: Парахода вѣчъ навали На милиять брягъ, Ботевъ шапката си сваля Че имъ дума пакъ. *Ваз. Пънкопойка, 31. 3)* сиѣшу: Навалите иб-скоро да пожѣнемъ нѣвата та иб-ранко да си йдемъ домъ. **Навалъ са 1)** навалиюсь: Девойка сѣ на боръ навалила: „Леле боре, леле зелень боре! Какъ ке викнамъ чужа майка майко! Какъ ке викнамъ чужи татка татко!“ *М. 525. 2)* опущусь, опускаюсь: Той са навали въ единъ долъ и навлезе въ гѣстото място на гората. *Зк. 145.* Вечерь кога седна на прозорецъ и мясецина-та са навали надъ скали-тѣ надолѣ и свѣтили-тѣ и зари ся прженатъ изъ градинка-та ми. *Л. Д. 1875 р. 128. 3)* толплюсь: Народ-атъ ся навалише около церковищѣ оградѣ. *Р. 47.* Сичкий народъ се навали на единъ купъ (*Народъ весь стѣснился въ одну кучу*). *Тб. 33.* **Навалъ** ил. безл. св. навалитъ (о сиѣгѣ), прольется (о дождѣ): Зимъ, кога навали сиѣгъ и замръзне всичко на ледъ, човѣкъ не може да живѣе безъ облѣкло. *Л. Д. 1873 р. 167.* Жилава-та земя, кога-то навали много дѣждъ въ кышовито времѧ, ще ся обрyne на кашъ. *Л. Д. 1873 р. 255.* Отъ тая тѣма навалъ толкозъ дѣждъ, щото завчасъ цѣлый срѣдоморекъ ся потоши. *Р. А. Наваленіе с. с. 1)* настойчивость, усилие: 20 миллиона, които до старостъ спечалилъ съ наваленіе, съ трудъ и съ умъ. *Л. Д. 1873 р. 208. 2)* спускъ: Конѣтъ захвата да посира вървенъето си. Милчу не знаеше, да ли това той прави отъ наваленъето си изъ баирѣть, или отъ друго. *Зк. 146.*

Навара с. ж. названіе половой травы, употребляемой для гаданья 23 априля. *Кн. 212.*

Наваръ ил. св. наварю: Навари деветъ казана съ молитва (?) И още деветъ сжесъ жито. *М. 211. О куреніи вина:* Да навари ракия. *Тб. 8.*

Навасамъ (греч. ἀναβάζω) ил. св. **Навасвамъ** ил. дл. приду, наступлю: Како да не книга гледамъ, Книга гледамъ, солзе ронимъ, Што ми книга кажуеше, Турско царство навасало, А каурско є загине. *В. 306.* Еиди царе, цар Костадин! Да си станеш отъ столница: Друкъ ке седи на столница! Турско царство ке наваса, А каурско ке ногине! *Пе. 9—10 р. 96.* Пашитъ обрѣнахъ всичкото си вниманіе на това, какъ да навасатъ тази загуба съ ново пріобрѣтеніе. *Дриновъ. Прел. 160.*

Навдигамъ ил. дл. возвеличиваю: Смѣшно е да хвали човѣкъ